

PREPORUKE

Hrvatskog društva za školsku i sveučilišnu medicinu (HDŠSM)

Hrvatskoga liječničkog zbora

O ORGANIZACIJI RADNIH PROCESA OD 1.9.2020.

Na sjednici Upravnog odbora održanoj 28.8.2020. donesen je prijedlog organizacije rada školskih ambulanti uzimajući u obzir trenutnu epidemiološku situaciju, mogućnosti poštivanja mjera zaštite tijekom pružanja zdravstvene zaštite te potreba i prava školske djece i studenata na specifičnu i preventivnu zdravstvenu zaštitu.

Nastavno na preporuke HDŠSM od 4.5.2020. (*u prilogu*) podsjećamo da je pri provedbi svih aktivnosti potrebno poštivati Opće upute od kojih izdvajamo:

- Fizička distanca u čekaonicama (uputno je označiti mjesta za sjedenje)
- Provjetravanje i dezinfekcija prostorija između pacijenata
- Minimalno potrebno zadržavanje pacijenata i pratnje u ambulantama i čekaonicama
- Provjera rizika od zaraze pacijenata i pratnje (izjava, mjerenje temperature, provjera samoizolacije – U APLIKACIJI PREVENTION SE PROVJEROM OSIGURANJA PACIJENTA POJAVLJUJE OBAVIJEST O SAMOIZOLACIJI)

Iz Uputa za vrtiće i škole HZJZ-a (https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Upute_vrtici_i_skole_24_08_2020_HZJZ-1.pdf) izdvajamo:

- Rad u dječjem vrtiću i školi u sadašnjim epidemiološkim uvjetima, uz poštovanje ovih uputa, smatra se jednako sigurnim za djecu/učenike i zaposlenike kao i rad od kuće, odnosno ostanak kod kuće kada nisu na snazi mjere potpunog zatvaranja
- u odgojno-obrazovni rad neophodno je uključiti svu djecu/učenike
- razredi su epidemiološke jedinice („mjhurići“)
- izostanci duži od mjesec dana javljaju se školskom liječniku
- djeca maske nose ovisno o mogućnosti osiguravanja razmaka

Slijedeći prethodno navedeno, kao i dokument Ministarstva znanosti (MZO) *Modeli i preporuke za rad u uvjetima povezanim s COVID-19*

(<https://mzo.gov.hr/UserDocImages//dokumenti//Modeli%20i%20preporuke%20za%20provedbu%20nastave%20u%202020-2021%2029.8.2020.pdf>), načela rada timova školske medicine tijekom epidemije su:

- aktivnosti provoditi u ambulantama
- u škole ići samo ako je to opravdano i nužno radi izvršenja zadataka i poslova koje nije moguće izvršiti drugačije
- raditi u adekvatnim školskim prostorima u kojima je moguće provesti sve mjere kao što bi bile provedene u ambulanti
- nikako ne ulaziti iz razreda u razred
- broj pacijenata uskladiti s mogućnostima provođenja mjera zaštite
- obavezno nositi zaštitnu opremu pravilno i dosljedno

- paziti da doktori i sestre ne kombiniraju ambulante, odjele i službe kako bi se broj kontakata minimalizirao (npr. za ispomoći predložimo rad u turnusima od 14 dana)
- ne provode se skupni sistematski pregledi niti skupni skriningi

Razumljivo je da će primjereno provođenje svega prethodno navedenog rezultirati promjenom načina rada:

- naručivati primjereni broj pacijenata (npr. Sistematski pregled učenika 8. razreda moguće je 15 u jednom radnom danu)
- naručivati djecu s roditeljima u ambulante, pojedinačno, s definiranim terminima narudžbe
- kada je moguće obaviti više postupaka u jednom posjetu (pregled, cijepljenje, savjetovanje)
- aktivnosti provoditi prema prioritetima
- prilagoditi sadržaj postojećih usluga (npr. Pregled za studentski dom treba sadržavati i procjenu rizika na COVID-19)
- provoditi i druge usluge iz našeg okvira rada, a koje zahtijevaju okolnosti epidemije (npr. cijepljenje protiv gripe)

PRIORITETNE AKTIVNOSTI

I. Sistematski pregledi 8. razred OŠ – započeti odmah početkom školske godine.

Uz pregled odmah cijepiti Di-Te i Polio, u slučaju Dultavax cjepiva može se aplicirati i cjepivo protiv HPV-a). Boravak djeteta u ambulanti bi trebao trajati maksimalno 20 minuta (liječnik oko 10-15 min, medicinska sestra 5-10 min). Uputno je roditeljima poslati poziv za pregled učenika koji sadrži napomenu da na pregled donesu medicinsku dokumentaciju kao i obavijest o cijepljenju HPV-om. Uz ove uvjete moguće je pregledati 15 djece dnevno.

II. Pregledi prije upisa u 1. razred OŠ – od siječnja.

Preglede započeti već krajem siječnja s djecom koja su šk.god. 2019/2020 odgođena od upisa. Kad je to moguće djecu naručivati tako da „najstariji“ idu prvi na pregled, a zatim mlađi. Trajanje i sadržaj pregleda definirani su u Preporukama HDŠSM od 4.5.2020. Cijepljenje protiv ospica, zaušnjaka i rubeole provodi se istovremeno s cijepljenjem protiv dječje paralize kada god je to moguće.

III. Kontrolni pregledi – kontinuirano prema indikaciji.

IV. Pregledi za smještaj u studentski dom – kontinuirano prema zahtjevima. Svrha i sadržaj postupka biti će definiran po donošenju postupnika HZJZ-a za studentske domove. O mogućnostima upućivanja na testiranje na SARS-Cov-2, kao i smještaj studenata dok čekaju nalaz očekujemo odgovor nadležnih (HZZO, HZJZ, MZO). Do potencijalnog revidiranja postupak se provodi na uobičajen način uz utvrđivanje rizika na COVID-19 sukladno dokumentu HZJZ-a *PRIORITETI ZA TESTIRANJE NA SARS-CoV-2: Objedinjene revidirane preporuke o prioritetima za testiranje na SARS-CoV-2, postupanju s kontaktima, završetku izolacije i samoizolacije.*

V. Cijepljenje protiv HPV-a za 8. razrede i ostale generacije – kontinuirano prema zahtjevima

VI. Mišljenja, preporuke, potvrde – kontinuirano prema zahtjevima.

- **profesionalno usmjeravanje**
- **primjerene oblike školovanja**
- **mirovanje studentskih prava zbog zdravstvenih razloga**
- **oslobođenja od tjelovježbe**
- **druge potvrde**

Na temelju medicinske dokumentacije koju šalju elektronskim putem kada god je to moguće. Dodatne preglede djece učiniti ukoliko se radi o novom pacijentu ili se iz postojeće dokumentacije, zbog zastarjelosti/ manjkavosti, ne može donijeti relevantno stručno mišljenje. Dodatne obrade i

mišljenja drugih stručnjaka, tražiti kada su za donošenje mišljenja neophodne dodatne informacije. Komunicirati s profesionalcima u školama (logopede, psihologe, učitelje...) da pišu stručna mišljenja u okviru svoje domene.

Nije uvijek potrebna dodatna obrada, školski liječnik je kompetentan, zadužen i odgovoran da na temelju heteroanamneze, postojeće dokumentacije i pregleda djeteta donosi svoje stručno mišljenje vodeći se uvijek dobrobiti isključivo djeteta/studenta. Nužno je biti vrlo oprezan u slučajevima prilagodbe i većih smanjenja obima školskog gradiva!

VII. Zdravstveni odgoj na daljinu –kontinuirano. Ponuditi video materijale (Pubertet za 5. razrede, Spolno i reproduktivno zdravlje za 1. i 2. SŠ, Korona virus za 1.-4. razred) odobrene od MZO i ponuditi mogućnost uključivanja liječnika/sestre na daljinu.

VIII. Savjetovani rad – kontinuirano prema zahtjevima. Provoditi na daljinu, video pozivom ili telefonom, koristiti mogućnost grupnog savjetovanja za punoljetne, roditelje i nastavnike.

IX. Skrining na poremećaje mentalnog zdravlja – drugo polugodište. Upitnik YP-Core poslati preko škole (ispunjene je potrebno vratiti liječniku u zatvorenoj koverti).

X. Izvanredne aktivnosti tijekom epidemije – kontinuirano prema potreba.

Sukladno uputama HZJZ i Ministarstva zdravstva, 24.8.2020HZJZ-a – izdvajamo dijelove koji se odnose na rad školskih liječnika:

UPUTE ZA SPRJEČAVANJE I SUZBIJANJE EPIDEMIJE COVID-19

VEZANO ZA RAD PREDŠKOLSKIH USTANOVA, OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA U ŠKOLSKOJ GODINI 2020./2021. (https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Upute_vrtici_i_skole_24_08_2020_HZJZ-1.pdf)

Djelatnici i učenici s kroničnim bolestima

*Djelatnicima s kroničnim bolestima koje može bitno predstavljaju veći rizik za razvoj težih oblika bolesti COVID-19 (djelatnici s respiratornim, kardiovaskularnim, malignim bolestima, dijabetesom, imunodeficijencijama) preporučuje se nošenje maske. S obzirom da se rizik od zaraze u dječjem vrtiću za odgojitelje te školi za učitelje nije do sada pokazao većim od rizika od zaraze na bilo kojem drugom radnom mjestu ili u zajednici, smatra se da samo izrazito vulnerabilne (osjetljive) osobe ne smiju raditi u dječjem vrtiću i školi, dok osobe s većinom kroničnih bolesti mogu raditi u dječjem vrtiću i školi jednako kao i na drugim radnim mjestima. **Za svaku izrazito vulnerabilnu osobu (djelatnik i dijete/učenik) ili osobu koja dijeli kućanstvo s izrazito vulnerabilnom osobom, potrebno je pojedinačno razmotriti situaciju uzimajući u obzir aktualnu epidemiološku situaciju. Odluku o tome donosi liječnik primarne zdravstvene zaštite kao i o eventualnim drugim posebnim mjerama zaštite poput nošenja maske i sl. (pedijatar, liječnik obiteljske medicine, te za učenike kod izostanaka duljih od mjesec dana liječnik školske medicine).** U kućanstvu u odnosu na vulnerabilnog člana preporučuje se izbjegavati bliski kontakt, nositi masku kada je primjereno i provoditi druge preventivne mjere. Popis izrazito vulnerabilnih skupina bolesti i zdravstvenih stanja i uvjeti za njihov boravak u školi sukladan je pravilima liječničke struke.*

Postupanje u slučaju sumnje na zarazu

Kod pojave navedenih znakova bolesti dijete/učenik ili djelatnik ostaje kod kuće, javlja se najprije telefonom izabranom liječniku obiteljske medicine, odnosno pedijatru koji odlučuje o testiranju prema liječničkoj indikaciji. O navedenom roditelj ili djelatnik telefonom obavještava ustanovu. Ako se znakovi bolesti jave tijekom boravka u ustanovi, odmah treba pozvati roditelja te dijete/učenika izolirati u prikladnoj prostoriji do dolaska roditelja. Oboljeli djelatnik odmah napušta ustanovu.

Ravnatelj odmah javlja nadležnom epidemiologu/školskom liječniku:

• svako grupiranje osoba sa sumnjom na COVID-19 (dva i više djelatnika i/ili djece/učenika sa sumnjom iz iste sobe/učionice/hodnika i sl.)* kao što se to radi i u slučaju drugih zaraznih bolesti

koje se obavezno prijavljuju u Republici Hrvatskoj, a prema Listi zaraznih bolesti čije je sprečavanje i suzbijanje od interesa za Republiku Hrvatsku

• **svaku pojedinačnu potvrđenu infekciju COVID-19 koju djelatnik, odnosno roditelj imaju obavezu žurno javiti ravnatelju ustanove.**

Kod pojedinačnog slučaja pojave simptoma koji mogu upućivati na zarazu COVID-19, odgojno obrazovna skupina/razredni odjel u pravilu nastavlja dalje s odgojno-obrazovnim radom, dok se kod grupiranja osoba sa znakovima bolesti postupa sukladno mišljenju liječnika. Kada se kod djeteta/učenika ili djelatnika utvrdi zaraza COVID-19, postupa se sukladno odluci nadležnog epidemiologa što, između ostalog, znači da se za sve osobe kod kojih se utvrdi da su bile u bliskom kontaktu sa zaraženom osobom u vrijeme kada je osoba mogla biti zarazna izriče mjera aktivnoga zdravstvenog nadzora u samoizolaciji.*

AKTIVNOSTI KOJE SE PROVODE PREMA MOGUĆNOSTIMA ORGANIZACIJE

X. Sistematski pregledi 5. razred OŠ – u drugom polugodištu.

Detaljno proučiti postojeću medicinsku dokumentaciju / zdravstveni karton, prikupiti podatke od škole i ciljano pozvati djecu kod kojih postoje zdravstvene poteškoće, rizici, problemi u školi.....

U trijaži usko surađivati sa školom. Djeca dolaze na pregled u pratnji roditelja.

XI. Sistematski pregledi 1. razred SŠ – kraj prvog polugodišta ili početak drugog.

Detaljno proučiti postojeću medicinsku dokumentaciju /zdravstveni karton, prikupiti podatke od škole i ciljano pozvati djecu kod kojih postoje zdravstvene poteškoće, rizici, problemi u školi, djeca s rješenjima.

XII. 1.godina studija- tijekom cijele akademske godine.

Studentima dati obavijest o mogućnosti sistematskog pregleda, a sukladno trenutnoj situaciji i njihovim potrebama za nekom prilagodbom uvjeta tijekom studija(TZK-oslobađanje, mirovanje studentskih obveza, prilagodba uvjeta studiranja...).

XIII. Skrininzi (osim YP-core) – tijekom cijele godine, u ambulantomama tijekom drugih pregleda na koje je dijete došlo.

HDŠSM nudi stručni okvir za provedbu pojedinih aktivnosti, dakle minimum obima i sadržaja pregleda koji je potrebno provesti u svrhu očuvanja i unapređenja zdravlja djece i mladih. Ostale aktivnosti i postupci, koji nisu navedeni u ovom dokumentu, mogu se i trebaju provoditi prema indikaciji koju postavlja liječnik vodeći računa o omjeru koristi intervencije i rizika koju nosi, a sukladno preporukama HZJZ-a.

Ukoliko neće biti moguće izvršiti aktivnosti navedene kao prioritetne u ovom dokumentu, zavodi su dužni o tome obavijestiti nadležna tijela.

Preporuke izradili članovi Upravnog odbora Hrvatskog društva za školsku i sveučilišnu medicinu HLZ.

Zagreb, 1.9.2020.